

Praatje politieke markt

Goedenavond.

Wilt u de uitstoot en stank van ruim 1100 houtkachels dichtbij uw huis? Nee toch zeker. Dat is wel het berekende aantal om de hoeveel uitstoot van benzeen door de Asfaltcentrale te duiden als de fabriek produceert. Dan praten we nog niet over naftaleen, ruim 900 houtkachels, en fluorantheen, een dikke 160 houtkachels. Realiseert u zich even wat dat betekent aan stank en zeer zorgwekkende stoffen.

Mijn naam is Johan Oude Engberink en ik spreek tot u namens bezorgde omwonenden van de Asfaltcentrale. We hebben ons verenigd in een buurtoverlegact. Ik wil met u eerst kritisch naar de laatste rapportages van metingen naar geur en zeer zorgwekkende stoffen kijken. Dan pak ik kort het probleem van gerecycled asfalt erbij. Tot slot wil ik kort ingaan op een mogelijke oplossing.

In de rapportage van de laatste metingen (ze staat op de website van de gemeente) is de meetonzekerheid hier gebruikt om net onder de wettelijke norm te komen voor benzeen, misschien geoorloofd, maar niet fraai. Van benzeen is aangetoond dat dit leukemie kan veroorzaken. Omdat benzeen kankerverwekkend is, is er zelfs geen veilige concentratie waaronder geen effecten voorkomen, schrijft de RIVM op haar website¹.

De Asfaltcentrale overschrijdt de normen voor de PAK's, de polycyclische aromatische koolwaterstoffen welke kankerverwekkend kunnen zijn. Er wordt ruim de helft meer PAK's gemeten dan de norm toestaat. De Asfaltcentrale probeert nu een Last onder dwangsom die eind oktober verliep en een nieuwe meting te ontwijken door een voorziening bij de rechter aan te vragen.

Voor een aantal van deze PAK's, Naftaleen en Fenantreen, is een Europese PRTR-registratie verplicht. Nergens blijkt dat de ACT door het bevoegd daaraan gehouden wordt, terwijl toch enkele drempelwaardes overschreden zijn. Daarmee zou dus niet voldaan worden aan Europese regels.

Dan is er de STANK. Ik zeg met opzet geen GEUR, zoals je vaak leest. Dat is een eufemisme voor de vaak voorkomende, adembenemende asfaltstank die uitwaaiert over Hengelo Zuid en soms nog verder. Stank die de omwonenden dwingt ramen en deuren te sluiten en binnen te blijven. Ook in de avond en soms in de nacht is er deze stank. Stank en onderliggende Zeer Zorgwekkende Stoffen die ook de kleine kinderen van kinderdagverblijven en scholen in de buurt opsnuiven.

In de laatste rapportage blijft de stankoverlast binnen de provinciale normen. Er is in Nederland echter geen eenduidige norm voor stankhinder, die wordt door het bevoegd gezag bepaald. En de mate van stank wordt door een geurpanel bepaald. Dat klinkt enigszins

---

¹ <https://www.rivm.nl/ggd-richtlijn-medische-milieukunde-luchtkwaliteit-en-gezondheid/gezondheidseffecten-luchtverontreiniging/luchtkwaliteit-benzeen#:~:text=Benzeen%20veroorzaakt%20acute%20myelo%20leukemie,concentratie%20waaronder%20geen%20effecten%20voorkomen.>

subjectief toch? Wij zijn inmiddels ook ervaren ruikers, dus vraag ons oordeel maar. Gemeente, u wilt uw burgers toch niet in deze stank laten zitten?

De hoogte voor de berekening van de verspreiding van geur was 1,5 meter, zeg maar de gemiddelde hoogte op leefniveau als je een huis op de grond hebt. Wat betekent dit echter voor mensen die hoger wonen en waarvan er steeds meer komen in Hart van Zuid? Verder staat in het rapport niet vermeld met welke **pluimstijging** rekening is gehouden bij de modelberekeningen van de geurverspreiding. Toch essentieel om de overlast te bepalen. Uit de metingen blijkt dat de pluim**temperatuur** vrij laag is waardoor er weinig pluimstijging zal plaatsvinden en de verspreiding van stank gering is. Het blijft in de buurt hangen dus.

Ik wijs u erop dat het in de rapportages allemaal om berekende getallen gaat. Na een vooraf aangekondigde meting worden de gemeten waardes in modellen verdeeld over het gehele jaar. Wie garandeert dat de productie met de vooraankondiging niet beïnvloed wordt? Wat betekent de piekbelasting voor ons, dus op de momenten dat de uitgestoten wolk neerslaat? De Asfaltcentrale draait namelijk geen 365 dagen, 24 uur per dag, ze ligt in de winter zelfs ruim twee maanden stil. De metingen worden echter wel verdeeld over 365 dagen x 24 uur. Durft de gemeenteraad omwonenden te garanderen dat er geen gezondheidsrisico kleeft aan inademing van de uitstoot tijdens de piekbelasting?

Een groot probleem bij de productie van asfalt is het verplicht gebruiken van gerecycled bitumen. Dat levert veel stank op en emissie van Zeer Zorgwekkende Stoffen. De ACT heeft daarnaast de wens steeds energiezuiniger te produceren, wat op zich begrijpelijk is. En kouder stoken levert inderdaad minder emissie op. Maar de pluimstijging zal ook lager zijn waardoor de uitstoot in wellicht dichtere concentratie en dichterbij neerslaat. Asfalt recyclen op grote schaal kan alleen als er een nageschakelde techniek voor luchtreiniging wordt bijgeplaatst.

Je kunt als overheid een bedrijf wel verplichten te recyclen en energiezuiniger te stoken, maar wil de gemeenteraad eens nadenken over de consequenties van die verplichtingen?

Zijn er oplossingen in onze ogen? Eigenlijk maar één die afdoende is, namelijk dat de Asfaltcentrale verdwijnt uit de buurt van de woonwijken. Dat kan door opkoping zoals in Nijmegen, een gemeente die haar verantwoordelijkheid genomen heeft, of door verplaatsing. Het kan misschien ook door plantaardig bitumen te gebruiken zoals bij Ecofalt in Enschede. Gemeente Hengelo, bent u het met ons als omwonenden eens dat een stank veroorzakende en ziekmakende (van lichaam en geest) industrie als de ACT ontoelaatbaar is zo dichtbij steeds groter wordende woonwijken?

Gemeente Hengelo, wij doen hier een klemmend beroep op u: neem uw verantwoordelijkheid, kom op voor een prettige en veilige leefomgeving voor ons en voor de vele mensen die nog in Hengelo Zuid moeten komen wonen de komende jaren. De nieuwe wijk Hart van Zuid moet toch een paradepaardje van Hengelo zijn? Hoe zorgt de gemeente daar voor een prettig en stankloos leefklimaat met een veilige luchtkwaliteit?

Dank u wel.

Woensdag 22 november 2022

Aan fracties van de gemeenteraad

Aanleiding: politieke markt luchtkwaliteit Hengelo/Asfaltcentrale

Aanvulling op politiek praatje Johan Oude Engberink

Beste gemeenteraad,

Dank voor het organiseren van de politieke markt over de luchtkwaliteit in Hengelo en specifiek over de Asfaltcentrale Twente, waarbij wij als burgers de gelegenheid hebben gehad om in te spreken. Mijn praatje stuur ik naar u toe met de volgende aanvulling. Natuurlijk valt er nog veel over die avond en over de luchtkwaliteit meer te zeggen. Toch wil ik twee zaken er nog even uitlichten.

1. De presentatie van de Asfaltcentrale eindigde met een sheet waarin melding is gemaakt van een meting op 17 oktober 2023, waaruit zou blijken dat er geen overschrijding van de normen voor benzeen en PAK's zou zijn. Het gevaar is dat dit beeld blijft hangen. Het is goed om te realiseren dat deze meting niet door de Omgevingsdienst Twente is gedaan, maar door de ACT zelf, terwijl door de ACT voor de meting die de gemeente haar heeft opgelegd bij de rechter uitstel is aangevraagd, omdat men meer tijd nodig zou hebben om aan de eisen te voldoen. Een vreemde gang van zaken, op zijn zachtst gesproken.
2. Er is gesteld dat er gehandhaafd wordt door de gemeente Hengelo en dat deze handhaving transparant zou zijn. Daar wil ik toch een kanttekening bij plaatsen. Vanaf 2020 zijn een aantal keren de uitstootnormen overschreden, waarop de gemeente een Last onder Dwangsom heeft opgelegd, die echter niet werd geëffectueerd. De Mobilisation of Environment (MOB, Johan Vollenbroek) heeft zeker twee keer de gemeente gevorderd om te handhaven, waarop de ACT weer uitstel kreeg. De MOB spreekt dan ook van een situatie die lijkt op gedogen. In 2023 is weer een Last onder Dwangsom opgelegd en de gemeente heeft de ACT verplicht twee keer per jaar (i.p.v. één keer) een meting te laten verrichten. De ACT weigert een tweede meting, waarop de gemeente heeft besloten deze dan maar zelf uit te laten voeren door de Omgevingsdienst Arnhem (hierover heeft de SP vragen gesteld in de raad). Daarop besluit de ACT uitstel aan te vragen bij de rechter, waarvan 21 november bekend is geworden dat uitstel verleend is. Het is in onze ogen dus een constant tijdrekken, traineren, maar ondertussen gaat de productie door en blijven wij als omwonenden de overlast ervaren.

Beste gemeente, laat de productie s.v.p. stilleggen zolang niet in onafhankelijk onderzoek bewezen is dat aan de normen voldaan is.

Namens buurtoverlegact,

Johan Oude Engberink